

Al — oh, kolika žalost je, viditi zlasti po mestih, de mnogo mnogo kristjanov se kar ne zmeni za ta materni klic svete katoliške Cerkve! Med Marijnim zvonjenjem se še ne odkrijejo ne, in v svoji nesrečni slepoti še neke posebne časti išejo v tem, de njene šege, nauke in zapovedi opušajo, zaničujejo. Koliko tacih kersanskih zastepljencov je — posebno še iz višjih, in premožniših stanov, ki si menijo, kdo ve kaj s tem doseči ali za kake „omikance“ in „močne duhove“ veljati, de se v svojim zavedenji po neversko obnašajo! Kaj pa de, taki merzli kristjanje tudi zmed nižjih in priprostitih le prevečkrat posnemavcov najdejo, de bi jih tako ne! Pri ti škodljivi napaki je pa tudi posebno žalostno, de kužni zgled — saj po nekterih mestih — napada že tudi šolsko mladino samo! Naj gledajo tedaj, kateri slabe zglede dajejo, kako se bodo odgovarjali! *)

Misijonske naznamila.

(Dalje.)

V misijonu pri sv. Križu je 28 rejencov, katerih učenje se je imelo bolj zredama in z večim trudam nadaljevati po dokončanem neogiblivo potrebnim zidanji. Na mladost se zanašajo gg. misijonarji, de iz zujo se bo začela kersanska občina. Ko bi Božja milost misijonarjem nekoliko dalj življenje prihranila, nekaj sadu bi se utegnili kmalo pokazati. G. Mozgan je imel namen — napraviti tamkej kersansko naselbo, ktera naj bi kmetovala in bi se sčasama sama zamogla ohraniti, ker prostora, in pa dobre zemlje imajo zadosti. Se bo vidilo, koliko se bo dalo doseči. Kiki so ubožin narod, in ravno zato so morebiti bolj mirni, de se jih misijonu ni treba bati. Ako pride ženstvo v misijon na delo, dobé zvečer po dva kozarca dure (sirka) za plačilo, in s tem so zadovoljne. Ako hočejo moški beraciti, jim reče g. Lanz: „zastonj nič ne dam“, in odidejo, ter ga ne nadlegajo dalje. Za viksi zapopadke, za nauke svete vere se pa odraseni tudi tukaj nič ne zmenijo; pri otrocih se svete čutila dajo zbuditi, tode prirojena vnemarnost tudi tukaj močne zadržke stavi, kakor pri vsih zamureih. V enacih okolisinah se drugači pač malo da opraviti, razun ako bi jih mogli gospodje popolnoma v svoji oblasti imeti, kolikor nar manj moč med neverne pustiti in jim potrebin strah dajati. Človeka je silno težko že dobriga ohraniti, koliko težji pa še dobriga storiti, ko je spačen, in se nar težji, ako ne v njegovih starših ne v njem samim še nikoli kaj dobriga ni bilo. Z zamurei je pa pred vsim še veliko večji teža, nekaj ker jih vročina silno lene dela, in še nar bolj, ker imajo kama očeta. Torej je malo sere, ktere bi vedile trud gg. misijonarjev spodobno ceniti. Marsikterih kmečkih rogovitezev in zaguljencov, in dosti gosposkih mlačnezev pri nas bi tudi Elijeva gorečnost ne vnela k ljubezni in živi veri; kje se bo kdo čudil, ako je zamurec tako strašno terd in nemaren? G. Lanz piše: Ko premišlujem naše otroke (veči del z rodú Djur, ki je proti zahodu), zlasti veči zmed njih, njih napuh, njih nepokorsino, njih neizreceno vnemarnost; me velikrat holi seree. Ko se jezika zadosti naučim, bom skušal pridobiti tudi otrok od Kikovecov, zlasti ubožnih staršev. Nesreča našim otrokam so berberinski služabniki. G. Mozgan jih je sicer iz tega misijona odpravil; tode kadar ladije jadrajo na Belo reko, prihajajo taki in si prizadevajo serea naših otrok od nas odverniti, ker nespodobno govore, zabavljajo, slabe zglede dajo. — Misijon pri sv. Križu je bil tedaj za preteceno leto zadosti oskerbljen. Letas pa misli g. Beltrame s svojimi

tovarsi vred priceti nov misijon, vender pa blizo sv. Križa, morebiti pri Tuitih, ki so proti solncemimu izhodu. On bo poskusil, kar precej odraselim sv. evangeli oznanovati. Pač dobra misel; Bog daj, de bi premagala gnada in omečila terde zamurske serea. Mi pa hočemo vsak dan v ta namen moliti, de naj milostno pošlje: „Luc v razsvitljenje nevernikov“.

(D. nasl.)

Od darov. *)

Bog je svet, in kar je, stvaril.
Čez vse ima On oblast;
On ves rod je oblagodaryl.
Gre vsa hvala Mu in čast!
Če v spoznanje in spričvanje
Tega dá kdo kako stvar.
Jo Bogu prinese v dar.

Kaj in Abel že darvala
Od pridelkov sta Bogu.
Vsak od svojiga zažgala;
Ni pa všeč oboje Mu:
Se darilo je kadilo
Abelnu lepo v nebo;
Kajnu le pri tleh je blo.

Bog z dopadanjem gleda
Abelna in dar njegov;
Zal! Ga kajna jeza blela
Ino vse, kar je darval:
Ker s pobožnim, neotožnim
Seream un' le dobro dá;
Slabo s hudim seream ta

Noe, z vod otet, postavi
Iz hvalečnosti altar.
In go-pod-Bogu opravi
Na taistim zgaven dar:
Zdaj mu reče Bog, de neče
Zemlje nič več potopit.
Mavrica v spomin se vid!

Abraham je clo perpravljen
Sinka Izaka darvat.
Noz nad njim je že nastavljen.
Iz pokorsne ga zaklat!
Bog preljubi pa obljudi
Mlajsev mu kot zvezd na neb.
Z njih Mesija v osebi!

Jakopu, ko gre na ptuje
In pod golim nebam spi.
Se v spanji prikazuje
Do nebes gred z angelci;
K se napoci zor, poskoci
S kamnja kvisko in ga v dar
Berž posveti za altar.

Salomon v Jeruzalemu
Ko dozidal tempelj je.
Lep altar postavi v njemu,
Vecnimu daruje se!
Sam pa pravi: „Po sirjavi
Čist se bo ni dar dajal;
Vasih vec ne bom jemal“.

In On Vezni pošlje Sina
Iz ljubezni do sveta.
Modri, ajdov vsih pervina,
Moljo Ga zveličarja!
Tud darvali so, in dali
Mu nar zlahtniših reči,
Ki jih Jutrovo rodi.

Ko Marija od poroda
Steje štirideseti dan.
Nese Sinka pred Gospoda
V tempelj judovski grozan:
Tam darila, pa rešila
Z darom spet je Jezusa.
Vboga dva globeča dá!

V življenji tu na svetu
Se je Jezus sam darval
Svojmu ljubimu Očetu.
Ki ga je poveličval:
Prav kervavi dar opravi
Pa na gor' Kalvarii,
Ko na križu smerti stori.

V sprave te za grehe naše
Nepozabljeni spomin.
Je daritev svete maše
Bil postavil Božji Sin:
Od izhoda do zahoda,
Kjer je pravovernih kej,
Se Bogu opravlja zdej.

Desi dar ta vse preseže,
Kar je bilo kdej darov.
In zapoved vec ne veže
K darovanju vernikov;
So kristjani, skupej zbrani,
Nekdej vender mnogi dar
Polozili na altar.

Kadar emo Boga castiti,
Za dobrote zahvalit',
Ga v potrebah kej prositi,
Odpusenje zadobit';
Zdej tud damo, ce imamo,
Radi v to srebra, zlata,
Le pravičniga blaga.

Cerkve, nasa sveta mati,
Kada sprejme te daro,
Če le tudi darovati
Darovate tako skerbo,
De darovi vsi njegovi
Bodo v casti gospod-Bogu,
Njemu pa k zveličanju!

Naj nameni bodo sveti,

Čist ga hodimo serea,
Gresni pa k pokoti vneti,
Ko z darom caste Boga;
Tud darujmo in zrocnimo
Bogu duso in telo;
Bog nam dal sam sebe bo!

Majnik

Se nekaj za svate.

Vsaka letna stranka **) ima za cloveka lastno veselje, sosebne dobrovolje, po mestih in na dezeli. Brez konca dobrotljivi Stvarnik skerbi, da clovek za duso in telo potrebno svoje veselje ima. Blagor bi se par široko razceve-

*) Se utegne pri daritvah ali ofrih peti. Vr.

**) Ker je spis iz Stajarskiga, so nekteri izreki po stajarsko zaviti; naj vedo bravei, kako tamkej govore. Vr.

*) Naj tukaj pristavimo, kar smo iz ust modriga in skuseniga moža slišali, de je namree predolgo zvonjenje krivo, de jih veliko ne moli; sej de zvonjenje naj bo le znamenje k molitvi, ne pa povelje, kako dolga naj bo molitev. Ako kdo ne odmoli vsiga, dokler zvoni, sej lahko tudi brez zvonjenja dokonča. Čimú tedaj velikrat tisto zvonilo brez konca in kraja? Vse le po pameti, in kar je prav! Vr.

tal po zemlji, ako bi naše veselje vedno čedno in brez greha bilo. Sv. Pavel nam veleval dvakrat, se veseliti, rekoč: „Veselite se, še enkrat rečem, veselite se!“ (Filip. 4, 4.) in da bi se ne premotili, ter mislili, vsako veselje je pravo, pridene še besede: „v Gospodu“. Veseliti se tedaj, ne soprotivno veri sv. matere katoliške Cerkve, kakor nekteri berkači blodijo, ki samo ime naše sv. vere poznajo, ne pa njeniga serca. Dobra volja je neločljiva lastnost pošteniga kristjana, vendar on se veseli vselej v svojem Zveličarju Jezusu Kristusu. Kdor se veseli brez njega, ima prazno veselje. Podoben je taki človek gladnemu in žejnemu revežu, ki se mu sanja, da sedi pri mizi, obloženi s sladkimi jedili in z vinom napolnjenimi ročkami, je in požira do gerla; se pa predrami, in še ga vedno glad in žeja tareta. Kakor v hudi zimogenj greje, dokler gori, kadar se žerjavka skriva pod debelo pepelnato odejo, nas pa mori mraz; enako, kadar se potiši vihar in juckanje grešne dobrovolje, nastopi v naše serce hud mraz, kreg, nemir in nepovoljn vihar, ki huje bije, kakor ledeni sever v Sibiri. Veseli se tedaj kristjan! še enkrat rečem, veseli se; vendar tvoje veselje bodi brez greha, bodi v Gospodu.

Naj želnejše prilžnosti za razveseljevanja prostim ljudem na deželi so svatbe ali ženitvanja. Cela ves (vas) je večkrat pri taki prilžnosti dobre volje. Ali žal bodi! prerado se dogodi, da na svatbah kak(ov) brodež goste deleč s pota čedniga razveseljevanja odvabi, in v gerdo mlako nekrstjanskih burk in žabjiga reganja zaloti. Tak(ov) krampač in hudobini vabec je naj berž kdo zmed godecov. Ako ga človek sliši, bi mislil, da je hodil v pekl v šolo, zakaj noben peklešak bi ne znal bolje jezika gnati. Nič ni takim berbotoču presveto. Celo naj svetejše reči in navade pobrodi z dolgim jezikom, ki ves plava v dušnim strupu. On ne gleda in ne pomisli, kdo ga poslušal, ni mu mar za to, ako se mu le svatje na debelo posmehujejo. Da večkrat drobni otroci, in nedolžni mladenči in deklički tak(v)je vganjke (burke) vidijo, in tak(v)jo klepetanje slišijo, sim imel že prilžnost, sam se prepričati: Oh! kdo bo odgovarjal enkrat? Kak(ov) bo odgovor o poslednji sodbi, kadar pride Jezus, pravični Sodnik, ki veli: gorje mu! ki pohujša koga zmed mojih malih, — bolje bi mu bilo, ako bi z mlinskim kamnom na vratu se potopil v morsko globocino! Jezičljivec! kaj praviš na to? —

Dve grešni navadi pri svatbah je v prvim listu letašnje „Danice“ pokregal gosp. — c: kdo nji tudi grajal ne bi? — vendar najdemo še dosti tak(v)jiga na svatbah, ki bolj gre na smetjak, kakor v hiše pošteniga ženina in neveste. Zlasti se mi vidite dve navadi naj huji in nevarnejši za keršansko sramožljivost in sveto nedolžnost, ki naj greste rakam žvižgat!

Na spodnjim Štajarju sim na več krajih opazil nepoštenost, — še zdaj se mi obrača v želodecu, kadar pomislim na njo, — ktero godci početjajo, kadar pobirajo denar za svoj mastni zep. Obleče se eden zmed njih v žensko obleko, v edini roki derži burklo, v drugi iz slame napravljeno in v enje zavito dete, ter počemsi od starišina do slednjiga možaka vsakimu kak(v)jo kroži, da gotovo zaboli pošteno uho. Sv. Stanislav je pri očetovi mizi enkrat zaslišal neke nepoštene besede in medlevica ga je zmotala na tla; kak(v)je pa se pri mizah in darih Božjih zdanje dni berbočeje? Ali zamore med tak(v)jimi nepoštenici in pa tak(v)jim nezaju (nespodobnosti) ostati mili Jezus, ki je nekda s svojo priučnostjo počastil svatbo v Kani Galileji? — Še eno navado sim najšel po slovenskih vesnicah in farah blizo Radgone, ki za drugo ni, kakor da se nabije v bojni top in vstrel v dežele nevernih Turkov. *) Človek ne ve, ali bi se smejal, jezil ali jokal, kadar opazi kaj tak(v)jiga. Kadar se gostje že malo napijejo in

že vinski sapor hitro potaka možanov kolo, skobacata naj prej svatervca s svojima mladenčema na klop, v rokah deržeča kupice, polne z vinom, ko dve bedeci s stekli mašeta in s celim telom ušeta. Nju nasledujejo tudi drugi, poslednji je vse na klopéh, da bi lahko mislil, obšla jih je hudoba. Vriskajo, juckajo in blejovejo (vdeljujejo), da je v tretjo faro slišati. Keljko se pri tak(v)ih vganjkah Božjiga dara razlije, kako boli tak(v)a napaka sramežljivo oko, in da je tudi nevarna, ako se klop podere ali zlomi, vidi vsaki lahko. Bog daj norcam pamet! Pošteno veselje ljubi Bog in ljudje, tak(v)je gerdobe pa se naj poberejo iz keršanskih hramov!

F. Š.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Letas je zopet prišel v Gorici na svitlo imenik serafinskiga reda za okrajno ali provincijo sv. Križa. Patrona častitljiviga serafinskiga reda je preblažena Marija Devica brez madeža spočeta; patronstvo hervaško-krajnske okrajne posebej pa sv. Križ. Zavetnik ali protektor vsiga reda je svitli kardinal in tuskulanski škof prečast. g. Anton Marija Cagiano žl. Azevedo; — njegov veliki poglavar (Minister generalis) prečastitlj. O. Bernardin žl. Montefranko; — njegov veliki definator pa prečastitlj. O. Francišk Salezi Volčič (conc., guardianus et lector philosophiae emeritus, iterato exminister provincialis et hujus provinciae alumnus) v Rimu; — in poslednji okrajni poglavar ali provincial: Prečastitlj. O. Klar Vascotti. — Definatorji te okrajne so visokočastitljivi Očetje: Angel Gorenc, Hieronim Janković, Gaudenci Pokorn, Kalist Omeje, Jernej Večerina, Fulgenci Arko. Okrajni prokurator: v. č. O. Emilijan Stukel. Okrajni tajnik: v. č. O. Rajmund Marenčič. — Dalje kaže imenik, de ta provincija, kakor se je od leta 1310 razcvetala, ima dosihmal 137 provincialov, zmed kterih so bili eni po večkrat izvoljeni. Ta Okrajna šteje sedanjo dobo: 135 očetov duhovnov, 7 klerikov, 1 novica, 39 neduhovnih bratov, 19 tereciarjev, ter vse držine skupaj njih 201. Umerlo je lansko leto 8 duhovnov očetov in 4 bratje neduhovni. R. I. P.!

Iz Ljubljane. Te dni so po Ljubljani milovsine prosili Baba Markarian, Garabid Kazarian, Šahbas Hovsepian, in Sajad Nasarjan, Persijani iz salmaškiga okrožja v okrajni Aderbedžon. Stanovavši v mestu Sauer-Koroa so bili nekda precej imenitni in premožni deržinski očetje in posestniki, ker so pa v katoliško Cerkev prestopili, so po nadraženji ondodniga razkolniškiga škofa in po njegovim podkupljenji pri persijanskih velikaših neizrečeno veliko preganjanja terpeli, bili v ječe zapirani in poslednjič so jim bile tolke globe (denarne kazni) naložene, de so prišli ob vse premoženje. V. č. O. Ignaci Šükür, vesoljni mehitariski prokurator na Dunaji, je vse to poterdil in jih vsim dobrim dušam priporočuje na njih poti v Rim pred sv. Očeta. Svitli cesar so jim 200 gold. podelili in tudi pri družih visokih gospodih so usmiljenje našli. — Pravili so, kako so druge katoličane trinožili; kakih 20 malih je pomerlo, ko so jim ušesa rezali, več odraslim so jezik odrezali in jih drugači terpinčili. Eden tih je pravil, de so peterim njegovih otrok porezali ušesa, 3 so umerli, 2 sta ostala, pa mu jih bodo še le potlej nazaj dali, ako dobi denara, de jih odkupi. To se je neki godilo pred 3 leti.

Iz Ipave posnamemo iz prijateljskiga dopisa. Kaj Vam čem iz naše dolinice noviga pisati? De smo noviga leta dan g. častniga korarja prvič v rudečih nogovicah in kolaru k sv. Štefanu spremili. Ob desetih pri veliki maši je bilo vse polno ljudstva v farni cerkvi. Med veselim priterkovanjem in pokanjem možnarjev pod starim gradam smo spremili častitljiviga očeta k velikimu ozaljšanemu altarju. Molili smo de bi jim Bog še mnogo zdravih in veselih let učakati dal ter o svojim času čedo in pastirja k sebi vzel. — Drugo

*) Ne vemo, ce bi jo tam terpeli ali ne, ker v marsikterih rečeh imajo več modrosti kot nekteri godci. Vr.